

Հարգելի՛ ընթերցող.

ԵՊՀ հայագիտական հետազոտությունների ինստիտուտը, չհետապնդելով որևէ եկամուտ, իր կայքերում ներկայացնելով հայագիտական հրատարակություններ, նպատակ ունի հանրությանն ավելի հասանելի դարձնել այդ ուսումնասիրությունները:

Մենք շնորհակալություն ենք հայտնում հայագիտական աշխատասիրությունների հեղինակներին, հրատարակիչներին:

Մեր կոնտակտները՝

Պաշտոնական կայք՝ <http://www.armin.am>

Էլ. փոստ՝ info@armin.am

PHOTO ALBÜM

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՍՏԱՐՏԻԿ ԿԱՐԵՆ ԲԱԽՉԻԻ ՄԱՆՎԵԼՅԱՆԻ ԱՄՄԱՀ ՀԻՇԱՏԱԿԻՆՆԵՐԸ

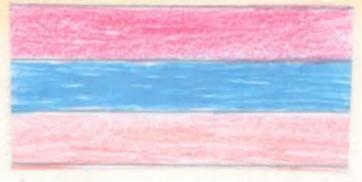
Երե ուզում ես ազգի
հայրենիքը ապրեն,
Երանց համար
Մտնելու կամք ունեցիր
Գ. Լժճի

Նվիրվում է ՀԱՅ ԺՈՂՈՒՐԴԻ ՆՎԻՔՅԱԼ
ՉԱԱԿ, ԵՒՉԱԻ ԲԱՏՈՐԴԻ, ՉՈՅՎԱԾ
ԱԶԱՏԱՐԱՐՏԻԿ ԿԱՐԵՆ ԲԱԽՉԻԻ
ՄԱՆՎԵԼՅԱՆԻ ԱՄՄԱՀ ՀԻՇԱՏԱԿԻՆՆԵՐԸ

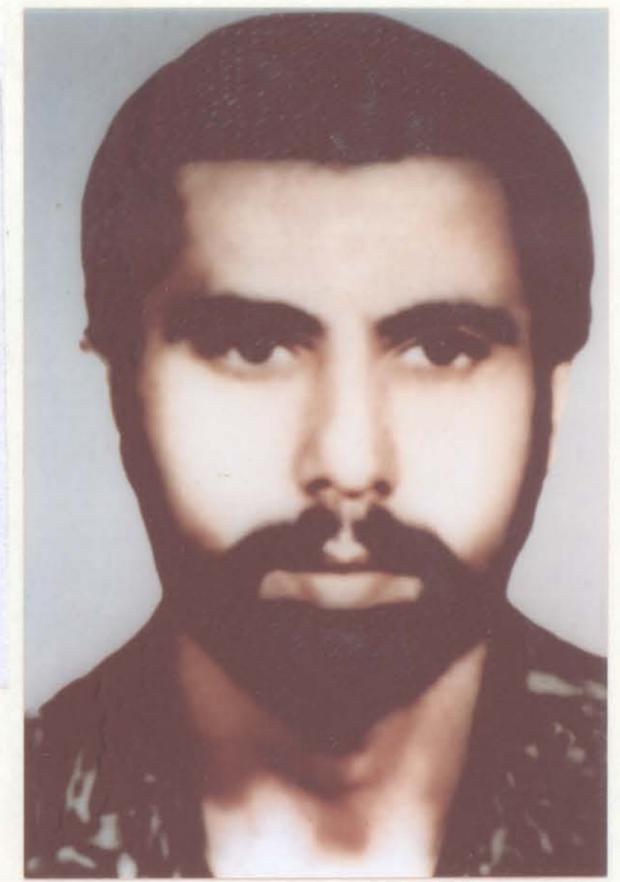
2006թ. դեկտեմբերի 21-ին ՀԱՅ ԱԶԱՏԱՐԱՐՏԻԿՆԵՐԻ
ԿԻԱՌԻԲԻ ԹԱՆՁԱՐԱՆՈՒՄ ՆՇՎԵՑ ԶՈՅՎԱԾ ԱԶԱՏԱ-
ՐԱՐՏԻԿ ԿԱՐԵՆ ՄԱՆՎԵԼՅԱՆԻ ԾՆՆՈՒՄԻ 40-ԱՄՅԱԿԸ:
ՆԵՐԿԱ ԵՒՆ ՄԱՅՐԸ, ԵՂԲԱՅՐԸ, ՈՍՈՒԿԻՉՆԵՐԸ, ՅԱՐԱՎԱՏ-
ՆԵՐԸ, ԸՆԿԵՐՆԵՐԸ:

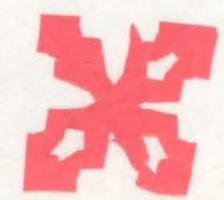
Ամենայն տեղ մահը մի է,
Մարդ մի անգամ պիտ մեռնի,
Բայց երանի՝ որ իւր ազգի
Ազատութեան կը զոհվի:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՄԵԴԱԼԻ
ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ԱՐԻՈՒԹՅԱՆ
ՄԵԴԱԼ
002522

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ
2002 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆԻՍԻ 1-Ի
ՆՀ - 1106 ՀՐԱՄԱՆԱԳՐԻՑ

Հայրենիքի սահմանները պաշտպանելիս ցուցաբերած անձնագոհության և խիզախության համար Կարեն Բախչիի ՄԱՆՎԵԼՅԱՆԻՆ (խորհրդային շրջանի զինկոմիսարիսար) հետմահու պարգևատրել Արիության մեդալով:

Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի
2002 թ. հունիսի
«1106»-ի հրամանագրով
ԿԱՐԵՆ
ԲԱԽՉԻԻ
ՄԱՆՎԵԼՅԱՆԸ
պարգևատրված է
ԱՐԻՈՒԹՅԱՆ մեդալով
մեդալ № 2487
Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի
աշխատակազմի ղեկավար՝ Ա. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ
Thomson

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
Ն Ա Մ Ա Գ Ա Հ

Ռ. ՔՈՉԱՐՅԱՆ

ԴԱՀ ԻՄԱՑՆԱԸ ԱՆՄԱՀՈՒԹՅՈՒՆ:

ԽՈՍԲ ՀԻՇԱՏԱԿԻ

ՄԱՐԵՆ ԲԱՆՈՒԹԻ ՄԱՆՎԵԼՅԱՆԻՆ

Սիրելի Կարեն, իմ ամենուրեքս որդի, դեկտեմբերի 21-ին լրանում էր ծննդյանդ 26-րդ տարեդարձը, բայց ավաղ... դու զոհվեցիր հայրենիքի պաշտպանության սուրբ պատերազմում: Այրվում էիր հայրենիքի սիրով: Ազգիդ բաճականությունը, մահմաններից հոգու կամչն ու մայ պարսմանի քաղկի ուժը, Երևանի ժողովուրդության հնատիտուսի ուսանող որդիս, քեզ ստիպեցին մեկնել ռազմի դաշտ...
Դու չես զոհվել, դու սպարոտ ես քո մոր սըրտում և կմնաս առնավետ բոլոր ազնիվ մարդկանց հիշողության մեջ:

ՄԱՐԵՆ

**ԵՎԱ ՄԵԿ
ՉՈՂ
ՀԱՆՈՒՆ
ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ**

Նոյեմբերի 3-ին հայրենիքի դաժակության սուրբ դարձակաճությունները կատարելիս Լաչինում բռնաձուլ զնդակից եղեբար զոհվեց Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության անդամ

Կարեն Բախչիի Մանվելյանը: Երևանի ժողովուրդների 4-րդ կուրսի ուսանող 26-ամյա Կարեն Մանվելյանը կամավոր զինվորագրվելով ինքնադաճականական ուժերում, իր կամեց լիմայեց հանուն մեր ժողովրդի արդար իրավունքների վերահիացման:

ՀՈԱԿ «Արմենական» ակումբի առաջին անդամներից հանդիսացող Կարենը իր առաջին բնավորությամբ, լրբախոհությամբ եւ համեսությամբ վայելում էր իր ընկերների սերն ու հարգանքը:

Քյուր հարգանք իր անմեծ հիասակին եւ հանգիստ իր անյունին:

Նոյեմբեր 10
1992
Երեբարքի

Դու ընկար թշնամու,
Գնդակից վիրավոր,
Լաչինի մի գյուղում հեռավոր,
Սրտիդ մեջ անթեղված
Երազներ ու կարոտ,
Եվ սերեր-սերեր որ կիսատ
Մնացին:

Գրեց ԼՐԱՅՐԸ

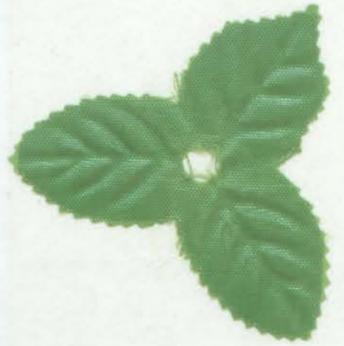
992

25 ԳԵԿՏԵՄԲԵՐԻ ՈՒՐԲԱԾ

ՉԻ Բ Ե Ն Ե

40-ամյակը: Զանդակի մոտ են մայրը եւ սիրելի ուսուցչուհի ընկ. Սիլվա Աչոյանը:

Բարգրաճորու ԳԼՈՒԻՆԴ,
ԶԻՆՎՈՂ,
ԲԱՅ ԱՐԱ ՀՈԳՆԱՍ
Կողմորդ:
ԲՈ ՍԻՐԱՆԲՆ ԱՆՄԱՀ Է,
ԲՈ ԱՆՈՒՆԸ ՄԵՐ ՄՐՏԵՐՈՒՄ:

ՎԿԱՅԱՎԱՆ № 3377
«Մարտան երթանի հիշողություն» սեղանի շարժանկարի և ընթացիկի
Գրեց ԼՐԱՅՐԸ
Արձանի սեղանի վրա «Մարտան» կարճատև շարժանկարի շարժում:
ԴԱ «Մարտան» ՀԿ նախագահ *Մ. Արսենյան*

УДОСТОВЕРЕНИЕ № 3377
подпись
Медалью «Материнская благодарность» награждена за особые заслуги в борьбе за свободу
Մանվելի Կարեն
Մանվելի Կարեն
Армача
Председатель НПО «Материнство» НК

Կարենի աստղը մի ֆիշ ուրիշ էր...

Պատերազմը սեփական մաշկի վրա զգացած սերունդ ենք, որ չնայած չենք դարձվել, ընդհակառակը՝ հարթել ենք, բայց ազատամարտիկներ ենք գոհել ու դրա մասնատած վեճից ծերացել: ԶԼ՝ ու ցրահայտ սերունդի մոտեցումը չենք, սերունդը, որ, ավագ, չհասցրեցին խնձիր հարթանակի կենացը: Նրանք միայն հասցրեցին կենել այն, հյուսել իրենց երիտասարդ ու չաղրած սահմանների ընձյուղներով... Նրանցից մեկն էր ռամկավար-ազատական մարտիկ Կարեն Մանվելյանը, որի ծննդյան 40-ամյակը երկ օվեց 7այ ազատամարտիկների փառի թանգարանում: Այստեղ վաղուց ի վեր սովորություն կա նեւել զոհված ազատամարտիկների ծննդյան ու հիշատակի օրերը՝ առնուհնդ առ առնուհնդ:

Պատերազմը սեփական մաշկի վրա զգացած սերունդ ենք, որ չնայած չենք դարձվել, ընդհակառակը՝ հարթել ենք, բայց ազատամարտիկներ ենք գոհել ու դրա մասնատած վեճից ծերացել: ԶԼ՝ ու ցրահայտ սերունդի մոտեցումը չենք, սերունդը, որ, ավագ, չհասցրեցին խնձիր հարթանակի կենացը: Նրանք միայն հասցրեցին կենել այն, հյուսել իրենց երիտասարդ ու չաղրած սահմանների ընձյուղներով... Նրանցից մեկն էր ռամկավար-ազատական մարտիկ Կարեն Մանվելյանը, որի ծննդյան 40-ամյակը երկ օվեց 7այ ազատամարտիկների փառի թանգարանում: Այստեղ վաղուց ի վեր սովորություն կա նեւել զոհված ազատամարտիկների ծննդյան ու հիշատակի օրերը՝ առնուհնդ առ առնուհնդ:

Կահան գյուղի մոտ թունամու գնդակից ընկած Կարենին հարազատները, ընկերներն ու ուսուցիչները, նաեւ զոհված այլ ազատամարտիկների մայրեր, ծաղիկներ էին բերել եւ շնորհակալուհի էին հռեւելարին՝ նրա կիսանդրուհի նայելով: Մի մայր էլ ցավով նկատեց, թե երջանիկ է այն մայրը, ով ոչ թե արձանին նայելով, այլ որդու ծակազը համբուրելով է շնորհակալուհի ուրում:

այդոյեւ է չիմացա՝ հասցրեց սիրել, թե՛ ոչ, բայց որ նա հայրենիքն ամեն բանից վեր դասեց՝ փաստեց իր կյանով: Ծնունդը շնորհակալ, սիրելի որդիս, դու անմահ ես:՝ Տիկին Ամալյան դասեց ներկաներին որդու ու շնորհակալուհի անմահ թափուքան մասին եւս: Նույնիսկ թեւումն էր խղճում: Մի առիթով մորը դասեց, է, թե որքան ծանր էր սանում, երբ առաջ շարժվելով թաղում էին զոհված ու անթաղ լված աղբեջանցիներին: «Մեղ է, այն երիտասարդ են, զատուր, զատուր զատուր կան են ընդամենը», ասել էր նա: **ՍՈՒՆՆԻՍ ԱՄԻԳՅՈՒՆ:**

Կարենի ստենդի մոտ:

ԾՆՈՒՆԴԴ ԵՆՈՐՀԱՎՈՐ

Վասն հայրենյաց մեռար, դու շար ապրեցար... Մ. Պեշկիրաշյան

Յուրազանչոր մարդու կենսագրությունը մարտամուտ է ոչ միայն սեփական գործերով, այլեւ իրեն շրջապատողների: Եվ երբ ժամանակի ու հետախույզության սահմանագիծը հետ է նայում մարդ, իր առջև տեսնում է պատկերն այն մեկի, որի հետ ծանրա լինելն անգամ հպարտություն է: Նա իմաստավորում է քո ապրած կյանքը, թեալ որում քեզ, կյանքի գորշ տաղտուկից բարձրացնում ոգևորեն եզերվեցիր: Այլապես էր Կարեն Մանվելյանը, երևանի թիվ 165 միջնակարգ դպրոցի սանը, Վարաբաղի վարչական հերոսապատումի դրոշագրաններից մեկը...

Կարենն ազատամարտիկը մեծ ու խելացի աչքերով իմ աշակերտը, երբ հասցրին նույնանալ եւ ասց, ու ատասպիկ դառնալը ընդունելու իսկ դժվար է... Թերեւս այն հետախույզությունը, երբ Կարենը կրցավ ու խանդավառությամբ խոսում էր «Մանվելյանների կամիչ» մասին, հատկապես սեփական ստան: Կարեն, մեր հպարտություն Կարեն, այն աննոգ օրերին քեզ հայտնի՝ էր ճակատագիրը՝ հայրենյաց զինվոր, որ երջումն ու պահանջի կամ խոստովանության նման արտասանում էիր:

Ու ծափ գարկին մեր հայրը ոսկեր, 2ի չէ մեռած Հայրը կրակ... Խնդրեց Մասիս, մայր իմ եւ դու Ուրախ լուրեր, տար ի Զեյթուն... Բչերն էին սովորել այդ դասը, մանավանդ պարտադիր չէր ու դժվար էր, բայց դու ոնց սիրեցիր «Ման քաջորդույն» գործը: Դու ապրում ու շնչում էիր մեր պատմությանը, ժողովրդի հերոս, բայց անանուն գավակների գործերով: Այն է՝ ծան ու թեթեւ հանուցների օրերին դու անպատահաբար ստանում էիր խոչընդոտ, ըստ մեկների ու հանդիպումների ժամանակ դու ոգին էիր: Անմոռաց էր քո խորհրդածությանը զոհաբերության մասին, դու պատմում էիր քո կարգադրած հերոսի տոհմիկ գերդաստանի միակ ժառանգորդի մասին, որը ֆիդայի է եղել եւ շատ գեղեցիկ, եւ որին փորձել են վերստարձեն խաղաղ կյանքի, մեղ են ընտանիք կազմելու գաղափարին... Գեղեցիկ է եղել, մատչելն ոչ հեռա՛նուտ, հայրենիքն է եղել նրա կյանքի իմաստը: պատմում էիր դու, ու երբ նրան ասել են ահա սուս եւ, ինչու՞ զոհվել, նրա պատասխանը եղել է՝ թանկը, անփոխարինելի, եզակի է արժանի զոհաբերության, անարժանին չեն զոհաբերում: այսպես էիր դատում դեռ 16-17 տարեկան: Բեզ էիր բնութագրում: Կարեն, խելացի աչքերով իմ աշակերտ,

որքան կրակ ու խոսակ կար քո մեջ: Դու սիրում էիր կյանքը, Հայրենիքը, ընկերներդ, բարեկամներդ, կենսախիղճ էիր, համարով լեցուն: Դատարան էիր օգնության ձեռք մեկնել բոլորին: Սովորում էիր գեղագանգ, երգում էիր թիֆլիզ դառնալ, բայց ընդունակեցիր ծուղկոյանում տնտեսության իմաստասուս: Եվ այն վճռական պահին, երբ գզացիր, որ հայրենիքը վտանգի մեջ է, անկարան գեղարարագրվեցիր նրան: Այլ կերպ չէիր կարող: Մակայն, ավագ, ճակատագիրը դաժան գործակց քո նկատմամբ: Թշնամու չար գեղակը քեզ նույնպես գտավ:

Դու զոհվեցիր Հաշմիհի հետախույզ մի գյուղում՝ 26 տարեկ չբոլորած: Դու կենցեցիր քո մակնամացուն եւ չիմացար, որ նրանք՝ քո սիրած հերոսները, ընդունեցին քեզ իրենց շարքերը՝ որպես հավասարի: Եւ չգիտեմ, հասցրեցի՞ր սիրել, թե ոչ, բայց հայրենիքի սերը բարձր եղավ քոյուր սերերից: Այսօր քո սովորած թիվ 165 միջնակարգ դպրոցում, երբ ազգային արժանապատվության դասեր են լինում, քո անունը եւ բոցավառվում էին ու մեր դրոշագրանների թվում:

Սիրելի Կարեն, ծննդյանդ 30-րդ տարեդարձին քո դպրոցի մակնամավառվեցիր, ասմբը, խոնարհվում են շիրիմդ եւ հայրենիքի համար նախատեսված բոլոր-բոլոր քաջորդիների շիրիմների առջև: **Սիրվա ԱՂՈՅԱՆ**
Երեւանի թիվ 165 միջնակարգ դպրոցի հայրը լեզվի եւ գրականության ուսուցչուհի

Փառքի թանգարան, նշվում է Կարենի ծննդյան 40-ամյակը դպրոցական մտերմիկ րկերները եւ մայրը Կարենի թանգարանի մոտ:

Փառքի թանգարան, Կարենի ուսուցիչները թանգարանի մոտ:

Azg

Ես ջանում էի արհուլթյամբ տանել ինձ հասած այդ մեծ դժբախտությունը: Փորձում էի արժանիս լինել իմ թանկանգին որդու պայծառ հիշատակին: Երախտալից մեծ սերը օգնեց, ինձ վերագտնելու, վիշտը հաղթահարելու եւ ապրելու, արդեն առանց նրա: Նա չկա, բայց եւ կա, նա միշտ ինձ հետ է, իմ կողքին, իմ սրտում, իմ եւրթյան մեջ: Ես նրան տեսնում եմ Արմենիս եւ իմ թոռնիկներին մեջ:

Անունդ շուրթիս լույսը բացվում է,
Ամբողջ ցերեկը անունդ շուրթիս
Ես քեզ եմ փնտրում իմ հերոս որդի:

րեկան, սև, պայծառ աչիկներով շատ քաղցրիկ ու թուրավախու երեխա էիր: Հանկարծ թաթիկդ ազատեցիր մայրիկիդ ձեռքից և վազեցիր դեպի ինձ: Բոլորս շատ գարմացանք. այն, բոլոր երեխաները սպիտակ խալաթափորներից փախչում էին, վախենում, որտեղի՞ց էր այդ քաջությունը:

Ծատ քան կա հիշելու, ամեն ինչ չես գրի, բայց մի դեպք երբեք չեմ մոռանա: Անտոնեղը մեր պոլիկիմի-

Կարենի մտերմիկ ընկերը՝ Արմեն Մարտիրոսյանը, որդուս ծննդյան օրը մեր տանը:

ԱԶՍԱՄԱՐՏԻԿԻ ԴԻՄԱՆԿԱՐ...

Կարեն, հարազատս, ես ուզում էի սրել քո վերջին հերոսական արարքից, երբ կամպոր, բոլորիցս գաղտնի (նույնիսկ քեզ այնքան սիրող մայրիկիցս ու եղբորիցս) մեկնեցիր հայրենիքդ պաշտպանելու, չնայած ժողովուրդիս թյան ինստիտուտի շորթորդ կուրսի ուսանող էիր, առաջադեմ, և ոչ ոք քեզ չէր առաջարկում մեկնել Լաչին:

...ՄԱՆԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՎ

կայի կողմից սպասարկվող երեխաներին տանում էինք Հանքավան՝ մանկական առողջարան: Դու արդեն 9-10 տարեկան էիր, քեզանից մեծ տղաներ կային, բայց դու տղաներին համայնքում էիր քո շորթը՝ իրենց իսկ կամքով, և ջուլատիդ գլուխն անցած «որսի» էիր գնում, գազաններ «սպանում», «կոխվ-կրոխվ» էիր խաղում: Մի քանի տարի հետո, երբ դու արդեն 13 թե 14 տարեկան էիր, ավելի «ուրջ» ծրարներ էիր ձեռնարկում: Մեր առողջարանից բաժանված հետո մի

Հայ ազամարտիկների փառքի թանգարան, որդուս ստեղծի մտա:

Այսօրվա պես հիշում եմ, թե ինչպես առաջին անգամ մայրիկդ քեզ քերեց օտիկիմիկա. դու հագիվ 2-3 տա-

Քո ճանկարով՝ Անահիտ ԱԶՍԱՄԱՐ

Խոնհարվում եմ նրանց առաջ, որ պատերազմ գնացին:
Խոնհարվում եմ նրանց առաջ, որ փառավոր հաղթեցին,
Խոնհարվում եմ նրանց առաջ, որ վիրավոր ետ դարձան,
Խոնհարվում եմ նրանց առաջ, որ այլևս չդարձան...

Ա. Առաչակյան

Փառքի թանգարան: Տնօրենի սենյակում հավաքվել են Կարենի ընկերները, հիշում և նշում ենք Կարենի գոհվելու 6 տարին: Կենտրոնում ակադեմիկոս Գ. Ղարիբջանյանը, Որո թանգարանի ասամայրու հուսեհոս Է

Ծնունդդ շնորհավոր, սիրելի որդիս,
Դու կաս, Որդիս, Դու ապրում ես,
Այս նկարիդ նման ազնիվ,
Բյուրեղյա, քաջ ու անվախ,
Մի՞նչն վերջ Հայրենիքիդ, ազգիդ
Նվիրված ըմբոսս ու հպարտ:
Մայրիկից

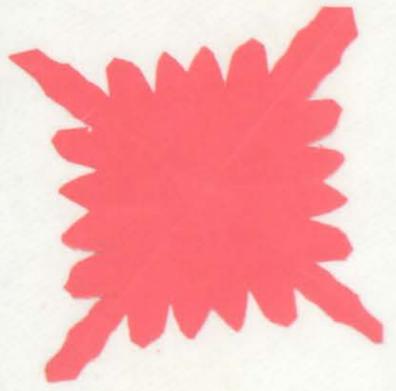
ԻՄ ԶԵՐՈՍ ԳՈՂԱՐԸ
Մի նկար է ժպտում պատից,
Այնպե՛ս ցախել, այնպե՛ս սիրուն,
Բայց արի տես ապրել է նա,
ընդամենը քսանվեց գարուն:
Նա իմ հուպարն է եղել բարի,
Ափսոս նրան ես չեմ տեսել,
Տատս է միայն արցունք՝ աչքին,
Նրա մասին հեքիաթ ասել:

Ընկել է նա որպես Զերոս,
Պաշտպանելիս Գողն Գայրենի,
Ախ՛ չլիներ պատերազմը,
Ե՛ս էլ Գոպար կունենայի:

Արտասանում է իմ սիրունիկ
թոռուկին, իմ չքնաղ
Կարինեն
Ամալյա տատիկ
25.06.09

Ազգային ազատագրական պայքարի տարիներին, արցախյան շարժման զարթոնքին, շատ հայ քաջորդիներ, թողնելով իրենց ուսումը, աշխատանքը, ընտանիքը կամավոր անվարան զինվորագրվեցին հայրենիքի պաշտպանության սուրբ գործին:
Սակայն ավաղ նրանցից շատերը չտեսան Արցախի ազատագրումը, չզգացին, չվայելեցին հաղթանակի բերկրանքը:
Նրանք սերունդներին թողեցին հայրենիքի հանդեպ մեծ սիրո ու նվիրվածության մի վառ օրինակ, նրանց կերպարը հավերժ մնաց երիտասարդ ու անմահ:

էին... Մա այն դեղին, երբ ծափան, բանականության մեջ չտեղափոխվող կորուսների նա հանդիպել էր դեռ 1988 թ. երկրաշարժի օրերին, երբ Գյումրի քաղաքում երեք ամիս շարունակ մասնակցել է փրկարարական, իսկ այնուհետև վերականգնողական աշխատանքներին: Հավանաբար այդ օրերից հետո էր նրա մեջ հաստատվել բժշկի դասնալու ցանկությունը, չնայած

համախորհում ու կայուն, միասին լինելու, միմյանց զգալու զգացմունքներ էին արտահայտում բոլոր արձենականների երեսաստղ դեմքերը, երբ սեղ հասավ Կարենի մահվան լուրը: Իսկ դա դաստիարակող ոչ այնքան վաղուց, նոյեմբերի 5-ին, երբ հակամարտի գերակշիռ ուժերի ճնշման տակ զինակից Նորայրների կանոնավոր նախաձեռնությամբ

Լավագույն տղերք... մնում են

1989-ին ընդունվել էր Երևանի ժողովրդական ճեղքային ինստիտուտը:

Պարադոքս է, մարդկանց անստիճանորեն սիրող մարդը զենք էր վերցրել իր մասնաճյուղի կամից գրկելու համար: Երբ անգամ դա այդպես է, աղա, հավասարեցնում են, ոչ Կարենի և ոչ էլ նրա մարտական ընկերների կամով: Հայրենիքներ լավ գիտեն, որ իրենց կոնկրետ ազգի, իր դասակարգական հայրենիքի անհատական կամով ու իրավունքը հաստատելու համար է:

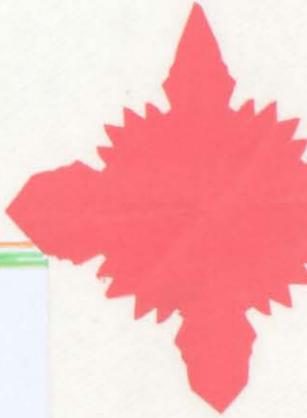
Չկա Կարենը, ու նրա ընկերները ձեռնարկ զգալու են նույնտեղ լեզուն, բանավեճերի ժամանակ կինոնկարներ լսող, դիտող գնահատականների շարքի մեջ: Հեռավորում են հարգանքները, և նրա մարտական կամով ու իրավունքը հաստատելու համար է:

Պատահում են, թե Կարենը, կարճ ժամանակով սանը չլինելով, ինչ հուզմունքով էր դասնում հակամարտի կողմի ապստամբ գնդակների մասին, որոնց ստիպված իրենք են բազիլ: Անընդհատ կրկնել է. «Պարզապես ներկայանե կին, մայր

ՅՈՒՆԵՍԿՕ ԳՈՐԾԱՅԱՆ

Կարենիս, դպրոցական մտերմիկ ընկերը՝ Վարդգեսը,

Խոսք իմ որդու հիշատակի

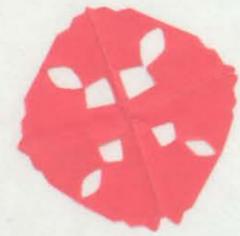
Սիրելի որդիս, անսման Կարենս, երբ որ լսեցի զոհվելուդ լուրը, աշխարհը կարծես փլվեց իմ գլխին եւ սիրտս դարձավ արցունքի հովիտ: Դու զոհվեցիր հայրենիքի պաշտպանության սուրբ պարտքը կատարելիս, այրվում էիր հայրենիքի սիրով: Ազգիտ բանականությունը, Նախնիներիդ հոգու կանչն ու հայ պարմանի բազկի ուժը, Երեւանի ժողտնտեսության ինստիտուտի ուսանող որդիս քեզ մղեցին դեպի ռազմի դաշտ: Եվ դու անվարան զինվորագրվեցիր նրան: Սակայն ավաղ ճակատագիրը դաժան գտնվեց քո նկատմամբ, թշնամու չար գնդակը քեզ Նույնպես գտավ:

Դու զոհվեցիր Լաչինի հեռավոր մի գյուղում 26 տարիդ չբոլորած: Ես չիմացա հասցրեցիր սիրել թե ոչ, բայց հայրենիքի սերը բարձր եղավ բոլոր սերերից:

Այս տարի 1996-ի դեկտեմբերի 21-ին լրանում է ծննդյանս 30 տարին, սակայն դու ինձ համար հավերժ մնացիր 26 տարին չբոլորած:

Դու կաս որդիս, դու ապրում ես, Ազնիվ, բյուրեղյա, քաջ ու անվախ Մինչեւ վերջ ազգիդ, հայրենիքիդ նվիրված ըմբոստ ու հպարտ:

գրեց մայրը տիկին Ամալյան
25.09.1996թ.

Փառքի թանգարան: Նշվում է Կարենիս ծննդյան 40-ամյակը: Քանդակի մոտ է մայրը և թանգարանի հիմնադիր տնօրեն, մի հրաշալի, հայրենասեր Կին՝ Սուսաննա Հակոբյանը:

Քամու ճակատ

В столичном Центре детско-юношеского творчества усилиями энтузиастов вот уже несколько месяцев действует Музей славы армянских атамартиков. В воскресенье здесь в торжественной обстановке был установлен бюст Карена Манвеляна — погибшего героя-атамартика.

Карен Манвелян с первых же дней активно участвовал в карабахском движении. Будучи одним из основателей молодежного клуба "Арменакан" партии Рамкавар-Азатакан Армении, он заражал патристическим горением свое окружение. И неудивительно, что в первых рядах добровольцев, отстаивающих армянскую землю, оказался и Карен Манвелян.

Карен отправился на фронт, будучи студентом четвертого курса института народного хозяйства. Воевал с азербайджанцами в приграничье — Красносельске, Зангезуре... Смерть настала его 5 ноября 1992 года в боях за Лачинский коридор.

Много было воспоминаний о юноше — прекрасно жившем, прекрасно погибшем, О Карен...

не Манвеляне рассказывала его учительница. Он с отличием окончил ереванскую школу № 165 и уже в школьные годы выделялся возвышенностью помыслов.

О подвижничестве Карена Манвеляна говорили его последователи из рамкаварского клуба "Арменакан".

В памятной мероприятии приняли участие председатель ПРАА Рубен Мирзаханян, члены правления партии, а также представители Республиканского совета ветеранов войны и труда.

Соб. инф.

Սիրված ուսուցիչները, ընկ. Աշոյանը, ընկ. Ավարդը հարգարժան Գարեգին Մխիթարյանը Կարենի քանդակի մոտ:
Նշվում է որդու 40-ամյակը
21-դեկտեմբերի, 2006 թ.

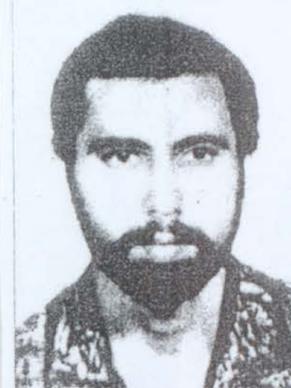
Փառքի թանգարան: Նշվում է որդու 40-ամյակը: Քանդակի մոտ են եղբայրը՝ Արմենը և ընկերները:

Փառքի թանգարան

Ազատամարտի Կարեն Մանվելյանի հիշատակին

Կիրակի օրը, Երևանի Մանկապատե նական ստեղծագործության կենտրոնի նորաստեղծ հայ ազատամարտիկների փառքի թանգարանում տեղի ունեցավ մեր զոհված ազատամարտիկների մեկին՝ Կարեն Մանվելյանին նվիրված հիշատակի հանդիսությունը և կիսանդրու բացման արարողությունը: Բացի ազատամարտիկի մորից և մյուս հարազաններից, հանդիսությանը ներկա էին 1992 թ. նոյեմբերի 5-ին զոհ-

ված մարտիկի ընկերները, Չայասանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Չանդուխտյան վարչության և ՉՊԿ Արմենական ակումբի անդամներ՝ ասենադես Ռուբեն Սիրվանյանի գլխավորությամբ: Հանդիսության առթիվ հուզիչ խոսք ասաց թանգարանի հիմնադիր սեփականատեր Վահագնյանը, որը ներկայացրեց նաև 1966 թ. ին ծնված ազատամարտիկի հավուստ կենսագրությունը: Երեանի թիվ 165 դպրոց, աղյուս ուսանողություն, ՉՊԿ Արմենական ակումբի հիմնադրամասնակից, կամավոր մեկնում ծախաս, Կրասնոսելսկի Վահան գյուղի դաստիարակության մարտեր, աղյուս Գոբու-Լալին ճանադարհի ազատագրում, մինչև անհավասար մարտ ընթացում նահասակում: «Այստեղ արցունք չեն թափում, այստեղ փառքի և հղարտության թանգարան է», ասաց իր կամին Մուսանան: Այնուհետև, հայրենի կամին անձնագրությամբ դաստիարակելու, իրենց նահասակ գաղափարակից ընկերոց ուղուն հետեւելու խոսք սվեց ՉՊԿ Արմենական ակումբի ասենադես Չովհաննես Չովհանյանը: Խոսեցին նաև ազատամարտիկի հայրը լեզվի և գրակամության ուսուցչուհին և ուրիշներ, որից հետո իր կամին Մանվելյանը վերցրեց իր որդու կիսանդրու վրայից իրը, մինչ թիվ 165 դպրոցի երգախումբը թնդացնում էր ազգային ազատագրական դայարի երգեր:

7 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1995 ԷՏ 2
ԱՅԳ

Փառքի թանգարան: 1996 թ. դեկտեմբերի 21-ին նշվում է Կարենի և մի շարք ազատամարտիկների ծննդյան տարեդարձերը: Կենտրոնում հանրապետության վարչապետ Արմեն Դարբինյանը, որը փառքի թանգարանի պատվավոր նախագահն էր:

Փառքի թանգարան նշվում է որդու ծննդյան 40-ամյակը: Նկարում ուսուցիչները, Կարենի մտերմիկ ընկերը՝ Մխիթարի հայրը՝ Գարեգին Մխիթարյանը: Որը մի հարգարժան այր է և մեծ դեր է խաղացել Կարենի կյանքում:

Вторник, 7 ноября 1995 года

ՀԱՍՏՈՒՑ

Նրանք միշտ կհիշվեն

Ո՛րք ենք մենք և ինչո՞ւ ենք աշխարհ եկել: Եկել ենք, որ աղբյուր, թե՛ մեռնենք: Հարցերի մի ամբողջ շարք, որ հաճախ ենք ասվա ու դաստիարակ չենք ստանում: Մենք աղբյուր ենք, կենդանի ենք, բայց չկան այն հարցերը, որոնք զոհվածներն հանուն հայրենիքի:

Մարտի դասում հերոսներ էին ծնվում ու հերոսաբար մեռնում, իսկ նրանց սղասում էին իուրեր, մայրեր ու հարսուհիներ, սղասում էին եղիկին, Մրենին, Մարտիին, Գեղամին, Երվանդին, Լեւոնին, Արթուրին, Սարգսին, Գրիգորին, Կարենին:

Նոյեմբերի 5-ին լրացավ Լալինի մարտահրավան միջանցում մարտական գործողությունների ժամանակ հերոսաբար զոհված Կարեն Մանվելյանի մահվան 6 տարին: Այդ օրը նույնպես «Հայ ազատամարտիկների փառքի» թանգարանում: Կարենի հիշատակին հարգանքի տուր էին մատուցում նրա մայրը՝ Տիգրանի մայրը, հարազանները, թանգարանի սեփականատեր Մուսանան Չովհանյանը: Միջոցառմանը մասնակցում էին Չայասանի Ռամ-

կավար Ազատական կուսակցության Ավանի «Անժել Թովմասեն» ակումբի ասենադես Ավետիսյան Փիլոսյանն ու ակումբի մյուս անդամները:

Կարենը զոհվեց 1992 թ., 26 տարեկանում: Այդ հայ-ռամկավար արմենականը արցախյան շարժման ջատակներին էր, նրա դայարի մի մասնակից, և զուր չէր, որ հաջի անուն նվաճեց հղարս ու աներկյուղ մարտիկը:

Նա զոհվեց, որ մենք այսօր լինենք, նա իր դարսից կասարեց ու անմահացավ: ասաց թանգարանի սեփականատեր Մուսանան:

Իր խոսքն ասաց նաև Ա. Փիլոսյանը, իր «Ինչու՞նք ենք մենք այս անդամա-նությունը Կարենին ներկայացրեց նրա մայրը:

Կարեն Մանվելյանի անունն ու կիսանդրին հավերժ կմնան «Հայ ազատամարտիկների փառքի» թանգարանում:

ՔԱՅԱՆԻ ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ
ՀՈՍԿ ԿԱՆԵԼ ԵՆՎԵՄԵՆՅԱՆ
ԱԿՈՒՄԻ ԱՆՈՒՄ

12 ՆՈՅԵՄԵՐ 1998

ԱԶԳ

Ֆիզսուսկի հավերժացում

ՀՈԱԿ նոր ակումբ էոր էորի համայնում

1992-ին Լաչինի միջանցում մղված մարտերի ժամանակ զոհվեց 26-ամյա Կարեն Մանվելյանը: Դեռ կյանքը չվայելած, բազմաթիվ երազանքների սեր զղան արդյո՞հասցրե՞ց սեր խոստովանել հրաշալի մի աղջկա, խորհրդավոր խոսքերն առաջ: Մայրը՝ Ամալյա Գեուրջյանը, չինացավ: Գիտեր միայն, որ 1988-ին երեանի Ազատության հրապարակի օտմանիկայով ոգեւորված որդին 1988-ի դեկտեմբերին Գյումրիում է՝

կան ոլորտի մեր բազմաթիվ ծանայված մարդիկ,- Թեւեյան ծնակուրա- յին կենսոնում հայտարարեց ԴՈԱԿ ասենադոն Ռուբեն Միրզախանյանը:- Կարենը կուսակցության երիտասարդական ակումբի առաջին անդամներից մեկն էր: Եվ ահա այսօր, երբ ԴՈԱԿ հերթական ակումբն է ստեղծվում էոր էորի համայնում, ակումբը անվանակոչելու դժվարություն չունենե՞: Չայ ժողովուրդը հիանալի մի զավակ է ունեցել՝

ավերակված հաղա՛ում, որ երկրա- ռաի կամավորական ջոկատի կազմում կռվել է Կրասնոսելսկում, հասկաղես Վահան գյուղի մասնակցներում: Աղա հասուկ ծառայություններով աչի ընկած մարտական ջոկատը, որի ղեկավարը Կարեն Մանվելյանն էր, ուղարկվում է Լաչինի «միջանցք»: Եվ այստեղ էլ իր մահկանացուն է կնիում Չայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության «Արմենական» ուսանողական ակումբի առաջին անդամներից մեկը:

- Վերջին տասը տարիներին, ինչ Չայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը ժառանգողն զրանցվեց երկրում, կուսակցության շարքերն են ընդունվել ծնակութային, հաղա՛ական, գիտա-

Կարեն Մանվելյան, եւ ուրիշ անունով ակումբը կոչելու խնդիր չկա: 14 նորագիրներ երդմնաօտության ուխտ կատարեցին ժողովրդին ու երկրին նվիրված ծառայելու հաստատանքով, երդվեցին անաղա՛րս ու բարձր ժառանգելու Կարեն Մանվելյան նվիրական անունը: Ակումբին անդամագրվեցին Արմինե Միրունյանը, Տիգրան Գրիգորյանը, Անահիտ Պետրոսյանը, Նաիրա Վարդեթյանը, Լուսինե Մանվելյանը... Երկրին, ժողովրդին ծառայելու հավելյալ խոստումներ չսվեցին: Նրանք արդեն դա անում են:

Նորաբաց ակումբը ծնակութեց ընտրվեց Կարեն Մանվելյանի եղբայրը՝ Արմեն Մանվելյանը:

Ս. Մ.

Փառքի թանգարան: Նշվում է Կարենիս ծննդյան 40-ամյակը
քանդակի մոտ են ընկերները, Ռուսաց լեզվի ուսուցչուհին՝
Ելենա Միխայլովնան և հարազատները:

Ազատամարտիկի դիմանկարի ամբողջացում

Ամառները մեր պոլիկլինիկայի կողմից սպասարկվող երեխաներին տանում էինք Գանքավան՝ մանկական առողջարան: Դու արդեն 9-10 տարեկան էիր, քեզանից մեծ տղաներ կային, բայց դու տղաներին համախմբում էիր քո շուրջը՝ իրենց իսկ կամքով, և ջոկատիդ գլուխն անցած «որսի» էիր գնում, գազաններ «սպանում», «կռիվ-կռիվ» էիր խաղում: Մի քանի տարի հետո, երբ արդեն 13 թե 14 տարեկան էիր, ավելի «լուրջ» ծրագրեր էիր ձեռնարկում: Մեր առողջարանից բավական հեռու մի մեծ սար կար: Ինձ շատ խնդրեցիր ջոկատով բարձրանալ սարի գագաթը և այնտեղ ամրացնել Գայաստանի դրոշը: Անհանգիստ էի, բայց թույլ տվեցի: 7 տղաներ էիք, մենք բակում կանգնած հետևում էինք ձեր վերելքին: Ահա 7-ից մնացին 5-ը, 4-ը, 2-ը և մեկը... Միայն մեկը դրոշակը ձեռքին վեր էր բարձրանում: Իհարկե, մենք չէինք կարող տեսնել՝ ով է: Կարենն էր, նա մոտեցավ գագաթին, քիչ մտտեց, ապա կանգնեց և դրոշակն ամուր ամրացրեց: Մինչև օրս այդ դրոշակը փողփողում է «Կարեն» անունն ստացած սարի գագաթին:

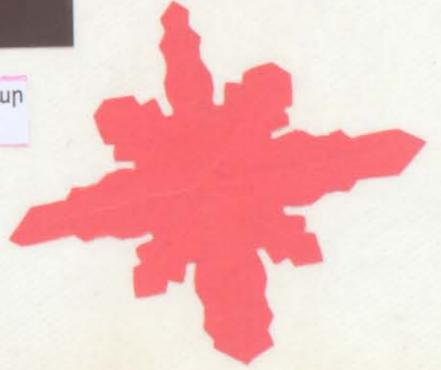
Անահիտ Ազատյան Կարենի մանկարկյունը

Դու ապրում ու շնչում էիր մեր պատմությամբ, ժողովրդիդ հերոս, բայց անանուն զավակների գործերով: Այն էժան ու թեթև հաճույքների օրերին դու անսպառ հարստություն ունեիր քո խորքերում, բանավեճերի ու հանդիպումների ժամանակ դու ոգին էիր: Ամառաց քո քո խորհրդածությունը զոհաբերության մասին. դու պատմում էիր քո կարողացած հերոսի՝ տոհմիկ զերդաստանի միակ ժառանգորդի մասին, որը ֆիզայի է եղել և շատ գեղեցիկ, և որին փորձել են վերադարձնել խաղաղ կյանքի, մղել են ընտանիք կազմելու գաղափարին... «Գեղեցիկ է եղել, փառքին ոչ հետամուտ, հայրենիքն է եղել նրա կյանքի իմաստը,- պատմում էիր դու,- ու երբ նրան ասել են՝ ափսոս ես, ինչո՞ւ զոհվեց, նրա պատասխանը եղել է՝ թանկը, անփոխարինելին, եզակին է արժանի զոհաբերության, անարժանին չեն զոհաբերում». այսպես էիր դատում դեռ 16-17 տարեկան: Թեզ էիր բնութագրում:

Միլվա Ալոյան Կարենի հայրը լեզվի և գրականության ուսուցչուհին

Փառքի թանգարան: Կարենիս քանդակի մոտ մայրը և Լրագրող Գոհար Մարտիկյանը, որի որդին զոհված ազատամարտիկ է:

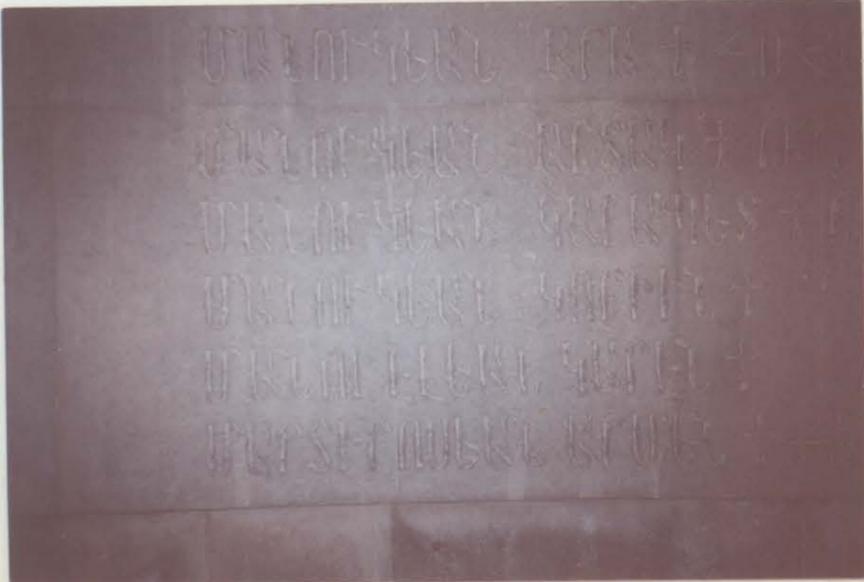

Լաչին՝ Բերձոր, հուշահամալիր նվիրված Լաչինում
զոհված ազատամարտիկների պայծառ հիշատակին:

Համալիրի պատերին այբբենական կարգով
փորագրված են Լաչինում զոհված
ազատամարտիկների անուն-ազգանունները:

Նկարում Ամատունի Վիրաթյանը: Պատմական
գիտությունների դոկտոր, Հանրապետության
ազգային արխիվի տնօրեն: Գործով եղել է Լաչինում,
այցելել է Բերձոր հուշահամալիր գտել է Կարեն
Մանվելյան փորագրությունը անմահացած զինվորների
շարքում:

Երեւանի պետական տնտեսագիտական համալսարան
(սախկին Ժողիստիտուտի) «Տնտեսագետ» ամսագրի
խմբագրությունում:

Մայրը պատմում է որդու հայրենասիրության, կամքի
ու քաջության մասին:

Լրագրողուհի Արմինե Վարդանյանը ծանոթանում է
Կարենի մասին հրապարակված նյութերին:

Կարճ, բայց գեղեցիկ կյանքով ապրեց Կարեն Մանվելյանը եւ այդ կյանքը նվիրեց իր Հայրենիքի ազատագրության եւ անկախության համար մղվող պայքարի վսեմ գործին:

Ծնվել է 1966թ. դեկտեմբերի 21-ին Երեւանում: 1974-84թթ. գերազանցությամբ սովորել եւ ավարտել է թիվ 165 միջնակարգ դպրոցը: Այնուհետեւ ծառայել է խորհրդային բանակում եւ վերադարձել այն ժամանակ, երբ սկսվել էր արցախյան շարժումը, երբ ազնիվ ու բարձր գաղափարակիր երիտասարդները զինվորագրվում էին հայրենիքի ազատագրության ու անկախության պայքարին:

Չորրորդ կուրսի ուսանող էր, երբ կամավոր զինվորագրվեց հայրենիքի պաշտպանության սուրբ գործին: Երկրապահ ջոկատներից մեկի շարքերում մեկնեց Կրասնոսելսկի սահմանամերձ Վահան գյուղի պաշտպանական դիրքերը, որտեղ իրադրությունը շատ սրված էր: Արժվաշենի անկումից հետո, թշնամին իր երկրորդ թիրախն էր դարձրել Վահան գյուղը, այն շրջափակել եւ գիշեր ը գոր գնդակոծում էր: Մեծ զոհերի գնով հաջողվեց ազատագրել եւ հետ շարտել թշնամուն գյուղի մատույցներից:

Կարենն առաջին իսկ օրերից դարձավ արցախյան շարժման գործուն մասնակիցը իր եռանդով ու լավատեսությամբ վարակելով բոլորին: Աղետալի երկրաշարժի օրերին նա Գյումրիում էր, փրկարարական ջոկատների կազմում օգնության ձեռք էր մեկնում տնավեր ու դժբախտ իր հայրենակիցներին:

Մարտերում թրծված ջոկատը, որում մարտնչում էր խիզախ ազտամարտիկը, ուղարկվեց Գորիս-Լաչին միջանցքը, որտեղ լույսպես թե՛ մարտեր էին մղվում: Այնտեղ Կարենը մասնակցեց մի քանի մարտական գործողությունների՝ թշնամուց ազատագրելով գյուղեր ու բնակավայրեր: Սակայն թշնամու չար գնդակը ընդհատեց քաջորդու կյանքը:

Մեկ տարի անց՝ 1989-ին Կարենն ընդունվեց ՀԳՏՀ (այն ժամանակ՝ Ժողովուրդների հաստիտուտ) ապրանքագիտական ֆակուլտետ: Հանրահավաքների ու նստացույցերի ակտիվություն էր, հայ ժողովուրդը բռնկեցվել էր, դարձել մեկ կամք, մեկ ոգի: Վճռորոշ այդ օրերին նրա մտքերի ու զգացմունքների առանցքը հայրենիքն էր, նրա ապագան: Ու Կարենը դարձավ ազգային ազատագրական պայքարի մի մասնիկը՝ որպես ուսանողական շարժման մասնակից ու նաեւ կազմակերպիչ:

1992 թվականի նոյեմբերի 5-ին Լաչինի գյուղերից մեկում հակառակորդի գերակշիռ ուժերի ճնշման տակ զինակիցների կանոնավոր նահանջը ապահովելու համար, նա ընկերոջ հետ կամավոր մնաց դիրքերում և իր պարքը կատարեց հերոսաբար:

Անհավասար մարտում զոհվեց կյանքի 26 գարունը դեռ չբոլորած Կարեն Մանվելյանը: Նա անվարան նվիրաբերեց իր կյանքը ու սրբացավ իր հերոս ընկերների նման:

Ահճաւյա, գեղ ե՛մ շնորհով իմ բաճապարտե՞մ թոյնը, իմ սերը: Քո վաւաչը մըճառն է Քո վիշապը իմ 525

ԶՐՈՒՅԱԿԻՉ

2

ԱՄԵՆԱՀԱՌՐ ԶԵՆԵԸ ԶԻՆՎՈՐԻ ՈԳԻՆ Է

Հարազատս, զինվոր որդիս, Լսիր խոսքը իմ մայրական՝ Ձերմուրյունն եմ քեզ փոխանցում Անհուն սիրով լեցուն սրտիս: Կարևոր չէ, ով է ծնել Ու մեծացրել, Ով է տվել քեզ վայելքը Ապրել, զգալ, սիրահարվել, Խորհել, տանջվել ու երազել: Ես ապրում եմ քեզնով, որդիս, Ու իմ սիրուն է ցավից տնջում, Երբ քո սրտին ցավն է դիպում... Իմ հոգին է հրճվում, պարում, Երբ դառնում ես մի դյուցազուն, Մի բազավոր, որ կարող է Աստղաշողուն իր վահանով Հայրենիքը սուրբ պաշտպանել: Թող օրհնվի կյանքդ, որդիս, Աստված լինի քեզ պահապան, Ու դու լինես քաջ, անկտորում, Զինվոր լինես այն բանակում, Որը Մերը ու Հավատը, Ու սուրբ ու վեհ գաղափարը Լույս մաքրության ու բարության Փարոս դարձրած, դրոշ ու ջահ, Ծածանելով, տանում է վեր՝ Հեքիաթային գագաթները, Որ կանգնած է ինքը՝ Աստված: Թող օրհնվի ճանապարհը Մեր նվիրյալ մարտիկների, Որ զինվոր են մեծ պայքարում Զարության դեմ հանուն կյանքի:

Մուսաբ 2.8.96 ՇԽ

1995թ. նոյեմբերի 5-ին Հայ ազատամարտիկների փառքի թանգարանում տեղի ունեցավ հիշատակի հանդիսություն եւ տեղադրվեց Կարենի կիսանդրին:

2002թ. օկտեմբերին Նոր Նորքի համայնքում ՀՌԱԿ ակումբ ստեղծվեց եւ կոչվեց Կարեն Մանվելյանի անունով (Կուսակցության երիտասարդական ակումբի առաջին անդամներից էր):

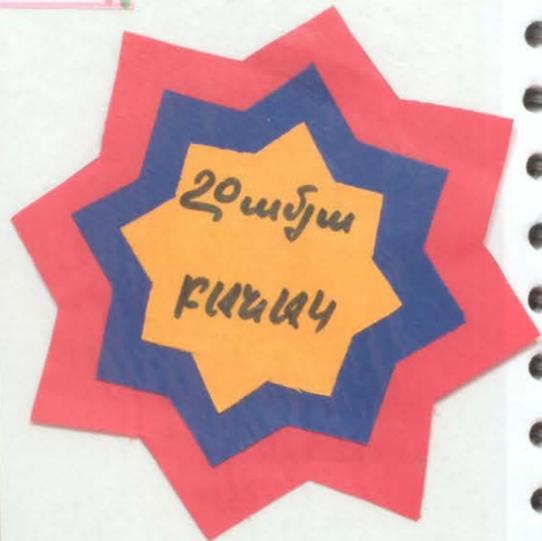
Կարեն Մանվելյանի անունը փորագրված է Նաեւ Բերձորում (Լաչինում)՝ բարձունքի վրա վեր խոյացած քարաշեն հսկա պատի վրա՝ այդ հողում զոհված հերոսների անունների շարքում:

Կարենը սերունդներին թողեց հայրենիքի հանդեպ մեծ սիրո ու նվիրվածության մի վառ օրինակ, նրա կերպարը մնաց հավերժ երիտասարդ ու անմահ:

Հավերժ փառք Կարենի ու բոլոր նահատակ հայորդիների հիշատակին:

Վաս Հայրենյաց
Մեաք, դու Եստ
Ապրնցար...

Մարդիկ քանի դեռ
Ձեր սիրտն է գարկում
Հիշեցեք նրանց....

Այդ նրանք էին
Ձեր բախտը փրկում
Այն էլ, ի՞նչ գևոյ
Հիշեցեք նրանց.....

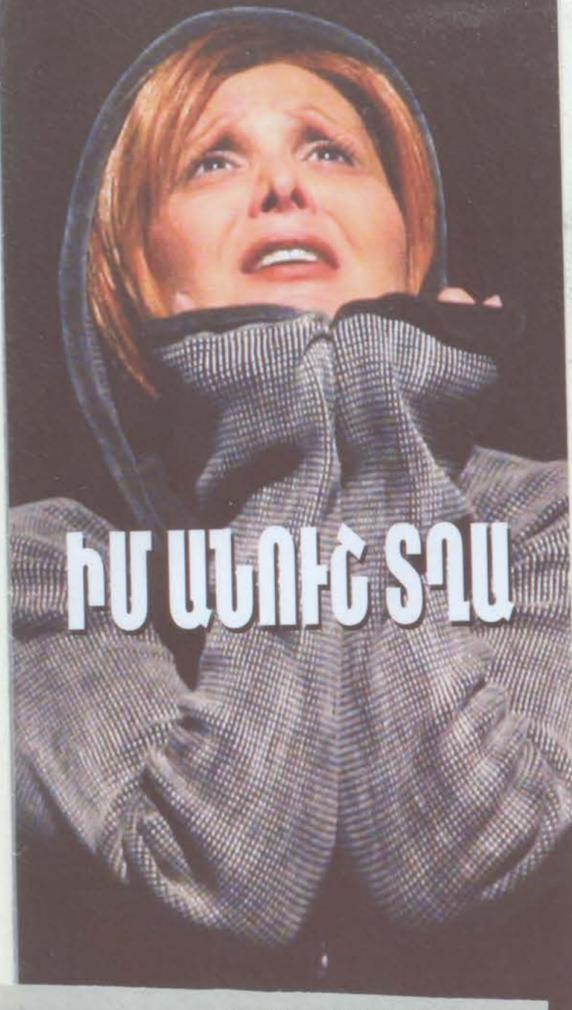
Ռ. Ռոժդեստովենսկի

Չէրեւի, հեքոցի, աւելաւ
պարսկի, արկիկ Չեքոսլու
աւելաւ աւելաւ Ձեզ հաւելաւ
յու Ձեզ ինչ զաւելաւ եւս զգում
և աւելաւ հում Ձեզ պարսկա-
բաւել: Բեզ զաւելաւ եւս զգում
Ձեք աւելաւաւ, որոքիտ ինք
Յայր եզ և պարսկաբաւել
եւս զգում Ձեք աւելաւաւ, որոքի
յու ինք ինքուք շայր եզ:
Ձեք զարսկաբաւելաւ որոք իր
կաւելաւ զաւելաւ, ինքուք Յայր
զարսկի փարսկի և զարսկի հում,
Զաւ իր աւելաւ կաւելաւ
իւսուք կաւելաւ զեւք ինք ինք-
նիք, ինք և ինք կաւելաւել
հումաւ: Ձեզ կաւելաւ յարսկի զաւ-
րա Ձեզ պարսկաբաւելաւ պիտ
զաւ երաւ աւելաւ և Ձեք աւելաւ
Ձեզ աւելաւ աւելաւ ինչ պիտ և աւելաւ
ը պաւ իւսուք յարսկի զաւելաւ-
գիտեք երկրի զաւելաւ,
պաւելաւ և պաւ երաւ իւսուք
Երկրի զարսկի հումաւ
իւսուք ինքուք եւս Ձեք աւելաւ
և իւսուք ինքուք եւս ինքուք
կաւելաւ ինքուք զաւելաւ, ինքուք
կաւելաւ ինքուք ինքուք
Ձեք զեւելաւաւ
Դեպի
22.05.2007

«SENCH» THEATER

ԻՄ ԱՆՈՒՇ ՏՂԱ

www.azg.am www.azgdaily.com

ՀՐԱՑԵՆ

Տաբեիկ Ղափլանյան

2010 թվականի դեկտեմբերի 22-ին Լուս Անջելեսում կամից հեռացավ ծանաչված դերասանուհի, 33 վասակավոր արհեստ Տաբեիկ Ղափլանյանը: Երկար արհմեջ աշխատելով Երևանի Դրամատիկական թատրոնում, Տաբեիկը հանդես եկավ հիշատակով դերասանուհի, որոնք նրան սիրելի դերերն էլան հանդիսանում: Աղջիկ («Չալանկան առաջալը» միտում), Ժամնա («Արտուրը»), Վայա («Իր կուսակալն ղաթնություն»), Կասյա («Ռեպետիտ»), Երանյակ («Անամարտյուն արեւելյան»), Մարի («Վերջին ուսուցիչը»), Օֆելյա («Չամչես»), Վայրի Աղջիկը՝ ժամ Անույի համանուն դիեսի հեռուստասեսային թեմադրության մեջ էլ այլն:

Վերջին արհմեջ Տաբեիկ Ղափլանյանը աղում էր Լուս Անջելեսում, որտեղ էլ անժամանակ ղնդիասվեց նրա կյանը:

Տաբեիկ Ղափլանյանի հոգեհանգիստն ու հուղարկվությունը սեղի կունենա սույն թվականի հունվարի

11-ին ժամը 14-ին Երևանի Գրայա Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնից: Գազեն Իսահանյան 28:

Ազգ

15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2008 ԶԱԲԱՑ 212 (4106)

«Իմ անուշ տղա»-ն քուռն ընդունելություն ունեցավ

Երկու օր Երևանի Գ. Սունդուկյանի անվ. մայր թատրոնը լեկ-լեցուն էր: Լուս Անջելեսի «Sench» THEATER-ը Չայասանում ներկայացրեց Տաբեիկ Ղափլանյանի եւ Անահիտ Աղասարյանի սցենարով գրված «Իմ անուշ տղա» երկու գործողությամբ դրամա: Այս գործի մտահղացման ղաթնադր դերասանուհի Տաբեիկ Ղափլանյանի որդու՝ Սենչի անժամանակ մահն էր, որը ցնցեց ոչ միայն որդեկորույս մորը, այլ բոլոր նրանց, ովքեր ծանաչել ու շփվել էին այդ հայրենասեր հայորդու հետ: «Ազգ» արդեն մանրամասն անդրադարձել է դիեսի թեմադրիչ, 33 վասակավոր արհեստ Տաբեիկ Ղափլանյանի ԱՄՆ-ում թեմական գործունեությանը: Գիտեցնենք միայն «Իմ անուշ տղան» մեծ հաջողություններ է ունեցել նաեւ ԱՄՆ-ում: Ներկայացումը հեղինակները նվիրել են Արցախյան ազատամարտում զոհված հայորդիների հիշատակին եւ բոլոր որդեկորույս մայրերին: Պիեսի հիմնում արցախյան ղաթնադրից մի դրվագ է, որտեղ արբեր արհիի ու մասնագիտության հայրենասերներ կամավոր կուվում են մեր ղաթնական հողերը ազատագրելու համար: 19-ամյա Նարեկը (Գրիգոր Խաչատրյան) սիրած աղջկան Սոնային (Շողեր Աբանյան) սիրո խոստովանություն է անում եւ խոստանում է ռազմաճակատից անղաթնա վերադառնալ: Ծակաս մեկնելու որոշումը ցնցում է մորը (Տաբեիկ Ղափլանյան) եւ նրա բոլոր ջանքերը որում հետ ղաթնելու, չի հաջողվում: Թե՛սանու զնդակից զոհվում է Նարեկը: Սակայն զոլակաթի ամենափոքր զինվորը՝ Ճուռն (Արմեն Սարգսյան) Նարեկի մոր համար դառնում է հոգեզավակ:

Իսր Լիդայի (Վիդեսա Գեորգյան) մոտեմ ու հասկաղես «Անժամ արեւ» ներկայացումից մի հասկած ներկայացնելը զոլակաթի տղաների համար: Երհասարդ դերասանակազմը կարողացավ դուրս գալ այդ ժամը թեղի սակից ավագ խաղընկերների ազակցությամբ, որոնց թվում էին Բարսեղի դերակատար Ռոբերտ Գաբրիելյանը, հրամանատար Ռուբեն Կարաղեսյանը:

Ներկայացման ավարտին «Ազգ» փորձեց զոհված ազատամարտիկ Կարեն Մանվելյանի մորից սկն Ամալյա Գեորգյանից տեղեկանալ, թե

ինչդիսի տղավորություններ ստացավ: «Պարզաղես Եաս ցնցող էր, Եաս հուզիչ: Նորից վերադրեցի արցախյան ղաթնադրի այն դաթնան ու ժամը օրերը, որի ակնիվ մասնակիցներից էր իմ որդին: Իմ խորն Եոհրակալությունն են հայտնում Տաբեիկին այս գեղեցիկ թեմադրության համար: Լիեղելով վրեթի մեջ, կորցնելով միակ զավակին, եկավ փարստելու մեր որդեկորույս մայրերիս վիեցը, մնամ դիես մեզ նվիրելով: Այդ, այս դիեսը մեզ նոր ուժ ու աղորելու կամք է տալիս: Եոհրակալություն, որ այսօր դու կաս, աղորում են մեր կողմին եւ ոգետում մեզ, Տաբեիկ»:

Ասենք, որ ներկայացումը համեմված էր ղաթնային ու մասսայական տեսարաններով: ՄԵՐԻՆԵՍ ՄԵՎԵՐԵՍԻՆ

Նվիրում են արցախյան պատերազմում հերոսաբար զոհված ազատամարտիկ Կարեն Մանվելյանի պայծառ հիշատակին, ծննդյան առիթով, 21 դեկտեմբերի 2011թ.

Մեր ծանոթ ու անծանոթ,
Մեր սիրելի ու մեզ սիրող,
Մեզ համար քաջաբար կռվող
Ծնունդդ շնորհավոր...

Եթե ապրեիր, այսօր կլինեիր
Քառասուն հինգ տարեկան,
Օրինյալ մայրդ հազարավոր
Խոսքեր իր մեջ խեղդելով,
Հուզմունքը պայծառ ասում էր

- Ի՜նչ հայրենասեր էր,
- Ի՜նչ մարդասեր էր,
- Ի՜նչ ազնիվ էր,
- Ի՜նչ բարի էր,

Երբ գնացիր կամավոր,
Քեզ ասացին ուսանող ես,
Գնա հետո կգաս,

Համեստ ու հպարտ
Ժպիտղ դեմքիտ, ասացիր
Եկել են, էլ ուր գնամ,
Այդ՝ դու աշխարհ եկար, որ հավերժանաս:

Գրեց տիկին Գեղիկեն, մի հայրենասեր ու ազնիվ կին, հինգ երդաների մայր, որի որդիներից երկուսը այսօր ծառայում են հայոց բանակում: 21 / XII – 2011թ.

Ամենայն տեղ մահը մի է,
Մարդ մի անգամ պիտ մեռնի,
Բայց երանի՝ որ իւր ազգի
Ազատութեան կը զոհվի:

